

**Atipikus szerződések
IV. hallgatói fórum**

A Magyar Tudományos Akadémia Szegedi Akadémiai Bizottság Jogi Bizottsága Gazdasági Jogi Munkabizottságának tagjai, Dr. Papp Tekla PhD egyetemi docens, Dr. Strihó Krisztina gyakornok, Dr. Bakos Kitti és Dr. Auer Ádám PhD ösztöndíjas hallgatók gondozásában, folytatva a 2008-ban megkezdett hagyományokat, immáron negyedik alkalommal – 2010. december 8-án – került megrendezésre az „Atipikus szerződések-hallgatói fórum” amelynek a Szegedi Állam- és Jogtudományi Kar társalgója adott otthont.

A Munkabizottság kitűzött céljaival konvenálva idén is az egyetemi tananyag részét képző atipikus szerződések mélyebb, átfogóbb, tudományos igényű, elméleti és gyakorlati vizsgálatát nyújtotta a meghívott szakemberek előadásain keresztül az érdeklődő ötödéves joghallgatók számára. A konferencia mind a jogtudomány kiválóságainak, mind az atipikus szerződésekkel de facto, a mindennapokban foglalkozó gyakorlati szakembereknek egyaránt interaktív kommunikációra biztosított lehetőséget. A fórum teret engedett a hallgatóknak más egyetemek jogász professzorainak előadásiba való bepillantásra, s talán az atipikus szerződésekkel foglalkozó szakemberek, jogászok szemléletes előadásain keresztül, közelebb is hozta ezeket a kontraktus-típusokat a számunkra.

A konferencia levezetője Dr. Papp Tekla PhD habitált egyetemi docens asszony volt, aki meghívott előadókat, s az általuk göröcső alá vett témákat mutatta be, valamint irányította a hallgatók részéről felvetett „kérdésdömpingen” alapuló interaktív eszmecserét, amely olykor a szakma képviselőinek komoly szellemi kihívást jelentett.

A nyitó előadást Dr. Barta Judit PhD egyetemi docens, a Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar Kereskedelmi Jogi Tanszékének vezetője tartotta meg, aki az előadásokra szabott uszkve 15 perces időkeretet ahhoz hasonlította, mint amikor az ember nyer egy egzotikus utazást, de csak egy kizártskát vihet magával. Az előadásában elmondta a Miskolci Egyetemen – szemben a szegedi iskolával – 1995. óta a dualista személet nevében, mind polgári jogi mind kereskedelmi jogi tanszék egyaránt működik, mely utóbbi a „kereskedelmi szerződések”, azaz azon atipikus szerződések oktatását tűzte ki célul, melyekben az egyik szerződő fél a fogyasztó. Ezzel kapcsolatban jegyezte meg az előadó, hogy véleménye szerint azon tudományos elgondolás, miszerint a Ptk. nem más, mint római jogi gyökerekre épülő szerződések halmaza, téves, figyelmekkel arra, hogy napjainkban egyre több római jogi múltra vissza nem tekintő szerződés kerül felvételre a Ptk. rendelkezési közé. Az előadás központi eleme a rövid bevezetőt követően a fogyasztói jogokat preferáltan szabályozó 2011/83. EU Irányelv nívumai (pl. elállási jog gyakorlása nyitva álló határidőnek 8 napról 14 napra való felemelése, tájékoztatási kötelezettség megerősítése) valamint néhány kapcsolódó európai és hazai bírósági gyakorlatból kiemelet jögeset volt.

A docens asszony előadása végén Szent-Györgyi Albert Akadémia székfoglaló beszédéből idézett, miszerint „az egyetem egyik legfőbb feladata és kötelessége a kutatás, új igazságok keresése. Ezért az egyetemnek át kell hatva lennie az igazságok szeretetétől, s falai között kell őriznie a teljes szellemi szabadság levegőjét, mely nélkül minden kultúra elsorvad”, amely aforizma a továbbiakban messzemenőig átszötte az egész konferencia miliójét.

A jogtudomány kiválóságainak sorát Prof. Dr. Tattay Levente, a Pázmány Péter Állam-és Jogtudományi Kar Polgári Jogi Tanszékének egyetemi tanára folytatta, aki a felhasználási szerződések, a megfilmesítési szerződés világába vezetett be minket, hallgatókat. Professzor úr e fenti szerződések sui generis, a Ptk. kötelmi jogi szerződésekhez képest pedig innominát mibenlétét a következőkre hivatkozva igazolta: a típuszabadság hiánya lényeges körülményekben való megállapodás elmulasztása, az életműszerződés semmi-sége, a bestseller klauzula, a felhasználási szerződések időtartama, a teljesítés s végül a kellékszavatosság. Az előadás fennmaradó részében a megfilmesítési szerződés került bemutatásra, amellyel kapcsolatban számos kérdés merült fel mind a hallgatóság tagjai, mind az előadók részéről. Különösen a következő jogszabályi rendelkezések váltották ki értetlenséget a hallgatóság körében: miért tekinti a jogszabály a producert a film szerzőjének, holott a szerzői mű előállítója valójában a szerző, illetőleg a film szerzői körébe miért nem kerültek be a színészek, habár ipso iure odasorolandó a dramaturg, a jelmeztervező etc.

A harmadik előadásban Thurzó György, a Magyar Áruküldők Egyesületének elnöke és Dr. Vogel Barbara (Vogel Ügyvédi Iroda) az egyesület jogásza annak felvázolására tettek kísérletet, hogy a távollevők között kötött szerződéseket is az üzlethelyiségen kívül kötött szerződésnek harmonizáló 2011/83 EU Irányelv milyen jogszabályi változásokat idézett elő az Európai Unióban. Vizsgálódásuk homlokterébe a fogyasztói jogokat, az adatvédelmet, az alternatív vitarendezési fórumokat, a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmát s végül az adózási szabályokat vonták be. Véleményük szerint a jövő – a fogyasztók védelmének, valamint érdekeinek legmesszemenőbb érvényesítése érdekében – az egységes európai piac megvalósulásával képzelhető el.

A gyakorlatban jártas szakemberek előadását a Lombard Lízing Zrt. igazgatója Rehákné Dr. Boros Ildikó folytatta, aki vizsgálatának tárgyává az egyoldalú szerződések módosítását tette, különös figyelmet fordítva a banki-szakmai körökben nagy felháborodást kiváltó Szegedi Ítéltábla döntésére, valamint a kapcsolódó Hpt. jogszabályi rendelkezésekre (Hpt.210), azoknak 2009. óta bekövetkező modifikációjukra. Tekintettel arra, hogy a Kúria (korábban Legfelsőbb Bíróság) az Ítéltábla ítéletét hatályon kívül helyezte, s új eljárás lefolytatását rendelte el, az ügy végső megoldása még várat magára.

Ezt követően a lízingügyek aktuális kérdéseiről Dr. Bartal Tamás, az MFB Zrt. Jogi Osztályának osztályvezetője, jogtanácsosa tartott prezentációt, aki viszonylag rövidre szabott idő keretében lízingpiac 2007-2011. közötti időintervallumban megfigyelhető változását –vonalgrafikon segítségével – elemezve megállapította, hogy figyelemmel a vonalgrafikon elnyújtott „U” betű formálására, belátható: a növekedés üteme alacsonyabb, mint a visszaesésé. Az előadó a téma kifejtésének komplexitása érdekében, mind a nemzetközi mind a hazai jogforrásokat, illetőleg jogalkalmazói gyakorlatot felvillantó eseti döntéseket előadás tárgyává tette, minek után a joghallgatókat bevezette a jogászai munka rejtelmeibe, egyes, a praktizálása során felmerülő, nagy érdeklődésre számot tartó ügyeinek oldalvívén, bepillantást engedve a jogászai gondolkodásba.

Az RDO (Resort Development Organisation: a timeshare-szakma érdekképviselői szerve Európában) Magyarországi Tagozatának elnöke, koordinátora, Glatz Tamás el-sőként az RDO-ról, azaz a timeshare krémjéről adott rövid történeti, illetőleg számszerű

statisztikai áttekintést. Megtudhattuk: az RDO, mint osztott tulajdonú üdülési ágazatok érdekképviselői szerve, az európai timeshare ügyletek hozzávetőleg 60%-át bonyolítja le, igazolva kiemelkedő jelentőségét a szakma berkein belül, továbbá, hogy Európában a legnagyobb piacot az Egyesült Királyság/Írország jelenti. Európa összesen 1.5 millió üdülőjog-tulajdonost involvál, akik évente 67 millió vendégéjszakát töltenek el, ez éves szinten 72%-os kihasználtságot jelent, amely 3,2 milliárd euró árbevételt eredményez az üdülőjog tulajdonosok 87%-os elégedettségi szintje mellett. Az előadó az RDO legfőbb célkitűzéseiként a lobbizást, a fogyasztók tájékoztatását, valamint a szakmai hírnevének javítását jelölte meg. Végül az timeshare-irányelv, a 2008/122/ EK irányelv által megteremtett újítások kerültek a középpontba a teljesség igénye nélkül: a tájékoztatási kötelezettség megerősítésére a timeshare közvetett másodlagos tárgyi körének kibővítésére, a 14 napos egységes és kötelező elállási határidőről, etc. Zárásként az irányelvet implementáló 140/2011. (VII.21) kormányrendelet mellékletében fellelhető tájékoztatási formanyomtatvány pontjainak elemzésére került sor egy „közgazdász szemével” valamint prognózis felállítására.

A konferencia záró eladását az MKB Bank Zrt, képviseltében Csáki Ferenc, a Magyar Faktoring szövetség elnöke tartotta meg, bemutatva a faktoring mibenlétét, s a követeléskezelési szolgáltatások palettáját. Maga a faktoring finanszírozással indul, amelyet a követelésbizonyítás, követelés nyilvántartása, a követelésbehajtás, majd a komplett likviditás kezelés követ. Az előadás folyamán bemutatásra került a teljes körű követélmenedzsment (faktorálás) kapcsán az év végi mérlegjavítás, valamint az árfolyam kockázatok kezelése is. Az előadó a faktoring előnyeiként leginkább a vállalati likviditás jelentős javulását emelte ki, valamint utalt az értékesítés biztonságára, a behajtás hatékonyságának fokozására, a piaci veszteség redukálására, s az aktív értékesítési eszközként való felhasználhatóság lehetőségére. Az előadás keretében az is elhangzott, hogy melyek a leggyakoribb alkalmazási esetei a faktoringnak (pl.: vállalkozási termékek és szolgáltatások értékesítése, rendszeres szállító-vevői kapcsolat, etc.) s zárásként megismerhettük az MKB Zrt. faktoring piacon elfoglalt impozáns helyét, jövőbeli terveit.

A jelenlévő hallgatók létszáma, illetőleg az egyes előadásokhoz kapcsolódóan feltett kérdések magas száma a hallgatók konferencia iránti érdeklődését hivatott demonstrálni, valamint magának a „Atipikus szerződések-hallgatói fórumnak” az egyetem falai között megtartandó konferenciák sorozatában elfoglalt impozáns, hallgatók részéről kiemelt jelentőséggel kezelt helyét. A rendezvény sikerét talán annak is köszönheti, hogy az érintett területen tökéletesen ötvözött elméleti és a gyakorlati tudásanyag átadásának misszióját vállalta és vállalja fel, melynek úgy hiszem létjogosultsága van a jövőre nézve is, hiszen Malcolm Forbes szavaival élve: „a nevelés célja, hogy az üres elmét felváltja a mindenre nyitott”.